

Ngày 17/8, Việt Nam và Hoa Kỳ tham dự cuộc đàm phán quốc phòng cấp thấp đầu tiên, được tổ chức tại Hà Nội.

Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Robert Gates (phải) và Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Việt Nam Phùng Quang Thanh bắt tay tại cuộc họp song phương bên lề hội nghị an ninh hàng năm, ở Singapore ngày 04 tháng 6 năm 2010. AFP PHOTO / Carolyn KASTER / POOL

Diễn tiến này có ý nghĩa ra sao, nhất là trong bối cảnh Trung Quốc ngày càng có hành động khiêu khích biên Đông trong chiêu huy vọng bứt phá cho Việt Nam.

Đổi mới chính sách quốc phòngCuộc đàm phán cấp thấp “Đổi mới chính sách quốc phòng”, với sự tham dự của ông Robert Scher, Thứ trưởng Quốc Phòng Hoa Kỳ đặc trách Nam Á và Đông Nam Á và Thứ trưởng Quốc phòng Việt Nam, Trung tướng Nguyễn Chí Vịnh, diễn ra chỉ vài ngày sau khi hội quân 2 nước thực hiện cuộc thao diễn hợp tác lớn đầu tiên ở biên Đông.

Theo tướng Nguyễn Chí Vịnh thì trong cuộc đàm phán, hai bên đã cấp tiến mối quan hệ phòng thủ song phương, kể cả các biện pháp tăng cường quốc phòng giữa 2 nước trên cơ sở cùng có

lời.

Tổng Ngụyện Chí Vện nhậntiếnkhỏngđónhlophitrởngcủaviệtnam làchợyudạvàoổcmìnhđổbỏovệquốc, chứtrởngkhôngthamgliệnmìnhquânsổ, khôngdạvàoổcnàyđởchởngổckia. Và ông bác bỏ đởu cho rằng củcthao đởt hỏn hỏp hỏiquânviet-mỹ và rỏithỏhiỏnxu hỏỏng mỏicủaviệtnam làmuỏnliệnkỏtnhiỏuhỏnvỏihoa kỏ.

“Trung Quốctuyên bốchợquỷntrên “đỏỏng lỏỏibỏ”, thỏ Bỏckinh xỏm phỏm đởn quỷn lỏỏinhiỏunổckhỏc, quỏđỏ, lỏn đởu tiẻnchúng tathỏymỹ và việtnam có quỷn lỏỏichỏn lỏỏckchung vỏinhuu. / GS Nguyểnmỏnh hủng

Nhỏnxétvỏđỏntiẻnnày, giỏosỏ Nguyểnmỏnh hủng giỏng đỏymỏn bang giỏo Quốctỏthủckđỏihỏckgeorge mason, tiỏubang virginia, hoa kỏ cho biỏt:

GS Nguyểnmỏnh hủng: Tỏinghỏ là kỏ tỏ năm 2006, khi thỏ tỏỏng việtnam, ông phỏnvỏn khỏisang mỏ, hai nỏck đởutuyên bỏ sỏ nỏng củp đỏithỏỏilỏn mỏck cao hỏn. Trỏỏck hỏt hỏ nỏng củp vỏ ngoỏigỏo, và bỏy giỏ nỏng củp quốckỏ phòng. Chuyỏn này thỏck rỏ trong tiẻntrỏnh đỏcó rỏi. Nhỏng đởu đỏckỏỏt là tiẻntrỏnh này xem chỏng đỏnhanh hỏn đỏ đỏnh, là bỏivỏ tỏ năm 2009, khi trung quốctuyên bỏ chợ quỷntrên “đỏỏng lỏỏibỏ”, thỏ Bỏckinh xỏm phỏm đởn quỷn lỏỏinhiỏunổckhỏc, quỏđỏ, lỏn đởu tiẻnchúng tathỏymỹ và việtnam có quỷn lỏỏichỏn lỏỏckchung vỏinhuu.

Theo GS Ngỏvỏnh long thủckỏo hỏlỏch sỏ á đỏng, đỏihỏckmaine, hoa kỏ, thỏviỏcktỏng củỏỏng hỏp táckỏ phòng mỏ-việtlỏ đỏu thỏỏt yỏu không nhỏng cho vn, mà cỏn cho an ninh trong khu vỏck và củ thỏỏỏi:

GS Ngỏvỏnh long: Gỏn đỏy trung quốck “quỏy” quá vỏ vỏn đỏ biỏn đỏng, gỏymỏt an ninh không nhỏng cho toỏn khu vỏck mà cỏn củ thỏỏỏi, vỏ biỏn đỏng là vủng rỏỏt quan trỏỏng, gỏn 60% lỏỏỏng hàng hóa đỏỏck chuyỏn quỏ đỏỏng biỏn này. trung quốck lỏỏi đỏỏt củ biỏn đỏng là quỷn lỏỏicỏỏt lỏỏicủahỏ, tỏckỏ xem khu vỏck này cũng nhỏ tỏn củỏỏng, tỏy tỏỏng hay đỏilỏan. Đỏđỏ hỏ nhỏỏt quỏỏt không thỏỏỏng lỏỏỏng gỏ hỏt khiỏn gỏy kỏỏkhỏn lỏỏn cho củ thỏỏỏi. Mà việtnam là nỏck bỏ đỏdỏ nhỏỏu nhỏỏt vỏ có lỏỏnh thỏ và lỏỏnh hỏỏi đỏỏnhỏt thỏ dĩ nhỏn việtnam phỏibỏỏỏ vỏ quỷn lỏỏicủamình nỏỏriẻng và cũng các nỏck khỏc bỏỏỏ vỏ an ninh nỏỏckchung.

Độc biệt là Việt Nam có cùng các nước khác báo về an ninh chung thì Việt Nam mới được số hàng trăm của hàng nước khác. Do vậy, tôi thấy việc thông tin liên lạc giữa Mỹ với Việt Nam là vấn đề tôi cần không ngừng cho 2 nước mà còn cho khu vực và cả thế giới.

Ông Robert Scher, Trưởng phòng Quốc Phòng Hoa Kỳ đặc trách Nam Á và Đông Nam Á. Photo courtesy of defense.gov

Tại Việt Nam, cựu Đại tá Quân đội Nhân dân Việt Nam Trần Liêm nhận xét về việc Việt Nam gia tăng hợp tác quân sự với Mỹ:

Đại tá Trần Liêm: Vấn đề này thể hiện sự hợp tác của Việt Nam với các nước, qua đó Việt Nam thực hiện được chính sách về biên, tăng cường công tác về biên của Việt Nam, kể cả việc báo về biên để cùng nhau thực hiện khác.

Cho nên, về mặt quân đội, Việt Nam cũng có dịp tăng cường liên lạc hàng hải quân, đang thời mua thêm trang bị quân sự như máy bay, tàu chiến, thậm chí nghe nói có cả tên lửa để báo về tuy nhiên biên. Tôi nghĩ đây là công tác quốc phòng của Việt Nam thôi.

Đôi tá Trùng Liêm: Sự hợp tác này có liên quan gì đến vấn đề biên Đông hay không, thì dĩ nhiên thì này cũng dễ trả lời, để thấy hiện thái độ của Việt Nam là dứt khoát bỏ o đ m r ng biên Đông cùng Hoàng Sa và Trường Sa là của Việt Nam.

Theo GS Nguyễn Mẫn Hùng thì sự gia tăng hợp tác quố c phòng Việ t-Mỹ sẽ có lợi cho Việ t Nam vì chính Hoa Kỳ mới là lực lượng đ ể i tr ờ ng tr ờ c tham v ờ ng B ờ c Kinh kh ờ ng ch ờ bi ờ n Đ ờ ng.

GS Nguyễn Mạnh Hùng: Diễn tiến này có lợi cho Việt Nam tùy thuộc vào cách hành xử của Việt Nam.

Cho nên Việt Nam áp dụng chính sách gì là đa phương hóa, đa diện hóa ngoại giao cũng nằm trong khuôn khổ đó. Nhưng nếu dùng lý do để trả lời thì những nước như Nhật Bản, Đông Nam Á hay nước lớn hơn như Nhật Bản thì không ăn thua gì cả. Phải chăng lý do là lý do để trả lời quan trọng nhất. Nếu Việt Nam áp dụng phương cách này một cách thông minh xuyên thì đó là điều ư lợi cho Việt Nam.

4 / 6

Đôi tá Trần Liêm: Trong mối quan hệ này cả Việt Nam đối với Mỹ thì cũng như quan hệ đối với Trung Quốc và quan hệ đối với các nước ASEAN. Tức là làm thế nào để báo động được rằng rủi ro này đây thì Đông là cả hai, theo luật biên năm 82 theo công ước quốc tế.

Trước việc Việt Nam và Hoa Kỳ tăng cường hợp tác quân sự giữa lúc Trung Quốc xem chừng như bùng nổ giá cả sẽ có thôn tính gần như trên vùng biên Đông, thì câu hỏi được nêu lên là Bắc Kinh có thể phản ứng đáng ngại ra sao, nhất là như hàng đầu của Việt Nam. GS Ngô Vĩnh Long nhận xét:

GS Ngô Vĩnh Long: Tôi nghĩ hiện nay Trung Quốc không dám dùng vũ lực trên biên Đông, nhưng Trung Quốc có thể phá hoại tại Việt Nam. Thứ nhất như 90% cuộc đầu thu, Việt Nam đã cho Trung Quốc đầu thu rồi, thì có thể Trung Quốc sẽ phá liên quan lãnh vực đó. Hay việc Trung Quốc khai thác mỏ ở Việt Nam, ngoài mỏ bauxite, còn có mỏ than, mỏ vàng.

Thậm chí Trung Quốc có thể trở thù trên dòng Mekong qua các đập thủy điện nguỵ tạo... Điều mà mọi người đang đề ý là nếu Trung Quốc thực hiện hành động trở thù thì Việt Nam phải đem vấn đề ra trình bày với thế giới. Nếu không, Bắc Kinh sẽ âm thầm hành động như vậy khiến gây khó khăn cho Việt Nam.

Tôi nghĩ khi Việt Nam đã thông tin thông với Mỹ thì cấp Thứ trưởng Ngoại Quốc phòng thì sự việc đã gây nhiều chú ý rồi. Nếu Bắc Kinh trở thù, Việt Nam có thể “la làng”.

Thị trường Quốc phòng Việt Nam, Trung tâm nghiên cứu Nguyễn Chí Vĩnh. Photo courtesy of dantri.vn

GS Nguyễn Minh Hùng thì lưu ý về hành động mà ông gọi là “phản ứng nhanh” của Trung Quốc trước tình trạng hợp tác quân sự Mỹ-Việt chặt chẽ hơn trước:

GS Nguyễn Minh Hùng: Nếu chúng ta nhìn vào hành động của Trung Quốc thì thấy Bắc Kinh thông qua các hội thảo tham vọng bành trướng của mình trong chiến lược bành trướng cho Việt Nam.

Bắc Kinh luôn luôn tìm cách hội nào thuận tiện thì họ hành động. Thí dụ như hội năm 1974, khi quân đội Mỹ rút khỏi Việt Nam rồi và Washington ra luật “amendment” không cho phép sự động quân sự nào, thì Trung Quốc đánh chiếm luôn quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam.

Rồi đến năm 1988, khi Việt Nam chuyển bỏ rút quân khỏi Cambodia theo lộ trình Mỹ đưa ra – tức Việt Nam phải rút khỏi Cambodia, công tác đưa mang lại hòa bình cho Cambodia..., thì Hoa Kỳ sẵn sàng đi đầu đình chiến thông qua hóa với Việt Nam.

Chính ngay trong lúc đó, khi quan hệ Mỹ-Trung vẫn còn tốt đẹp với nhau thì Bắc Kinh đánh chiếm luôn một số đảo ở Trường Sa của Việt Nam năm 1988. Cho nên trong tình trạng Việt Nam đi gần hơn với Mỹ thì Trung Quốc có thể lợi dụng trạng thái hợp tác nào đó để “phản ứng nhanh chóng”.

Diễn tiến gia tăng hợp tác quân sự Mỹ-Việt diễn ra giữa lúc thế giới nghỉ ngơi về hành động ngày càng lớn mạnh của Trung Quốc tại biển Đông.

Có lẽ đó là lý do khiến tờ tạp chí The Economist của Anh, số ra trung tuần tháng 8 này, cho rằng Trung Quốc phải nhận ra nhu cầu hạn chế “mầm mống bất ổn tiềm ẩn” do chính Trung Quốc gây ra đối với những láng giềng. Và theo tờ báo, điều đó đòi hỏi sự minh bạch và mở cửa tiêu chí nhận thức của Hoa Kỳ, và cả thiện chí của Bắc Kinh khi tham gia vào các nỗ lực trong khu vực trên cơ sở đa phương.